

OBSAH

VĚNOVÁNÍ	2
ÚVODNÍK	3
ZPRÁVY Z OBCE	4
VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI OBCE OUCMANICE	6
SPOLEČENSKÁ KRONIKA	7
VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ	8
KAMENNÝ KŘÍŽ S LITINOVÝM KRISTEM	8
CO MOŽNÁ NEVÍME O CÍRKEVNÍM MAJETKU	11
OBECNÍ PRODEJNA HRUŠKA	13
KARAVANY V OUCMANICÍCH	14
VÍKEND V ADRŠPACHU	16
MŮJ POHLED NA MIGRACI	18
LAMPIONOVÝ PRŮVOD	19
OUCMAŇÁČEK	20
SKAUT TÁHNE I OUCMANICKÉ DĚTI	21
OD HASIČŮ	24
NEJEN O VELIKÉ VRBĚ	27
GULÁŠFEST OUCMANICE 2021	31
POUTNÍK	35
VÝZVA OBČANŮM	36

VĚNOVÁNÍ

Jaroslav Müller

Vesničko oucmanická, která zde ležíš po sedm set let,
snad i více, - jen sám Bůh ví, kdy rodný Tvůj byl rok.
Krajina zrostlá divokou vegetací, - neznala délku let,
kdy Walczmann v jehnědi porost přišel, - nevíme rok.

Vesničko naše, - již žiješ přes sedm set let,
jak pěkně tu z jara bylo, - kol dokola světlý les.
Kde jivina kvetla, - všude české včelky let,
jen na západě byl a dosud jest, černý les.

Vesničko milovaná, která jsi dosud rodová byla,
víc a daleko víc, jak přes dvacet pět generací v Tobě prošlo,
Rodná větev za větví, - do druhé spadala,
rodné jméno po přeslici, za jménem se měnilo.

Vesničko, jak mám Tě rád, - žij dále tisíce let,
přes dnešní zlobu, - která do pozadí Tebe dala.
Kol dokola úrodné pole máš, - toť píle stovky let,
nepřipust', - by současná doba vše Tobě vzala!

Vesničko oucmanická, žijeme zde jen krátce,
nejsme na tom o nic lepší než ten kůň.
A většina z nás se na tom světě, plahočíme více,
než-li on, - vždyť nebude ani ten kůň.

PŘEDMLUVA

Úvodem přejeme rok 2022 plný naděje a životní pohody. Rok 2022 je významný pro naši obec. Připomínáme si 730 let od první známé písemné zmínky o naší obci v souvislosti s darem Cisterciáckému klášteru na Zbraslavi od krále Václava II. Na úvodní stránku zpravodaje jsme použili verše od kronikáře pana Jaroslava Müllera, které zapsal do kroniky v roce 1966 a současně nabádal spoluobčany k řádnému oslavení sedmistého výročí obce v roce 1992. Letos je hlavní oslava plánována na 10. září.

Úvodem ještě jednu novinku k vydávání tohoto zpravodaje. Byla domluvená nová redakční rada ve složení Petr Marek, Jiří Oliva, Jakub Robenek a za kulturní výbor Jan Opat. Přejeme redakční radě dobrou spolupráci a kladnou odezvu od vás, od čtenářů. Určitě bude redakční rada vděčná za případné náměty anebo i dopisovatelskou pomoc od vás.

Josef Pavlíček

ZPRÁVY Z OBCE

Druhé pololetí roku 21 bylo i nadále poznamenáno pandemií nemoci covid-19. Ukazuje se, že se s virem budeme i nadále potýkat a hlavní zbraní proti kolapsu zdravotnictví je zřejmě očkování. V pololetí byla v oblasti proočkovanost do 50 % osob ve věku 16+, na konci října bylo v obci 63 % obyvatel v uvedené kategorii očkovaných a o měsíc později 64 % očkovaných. Celorepublikově to bylo 65 %. Očkování nám sice nedává záruku, že neonemocníme, ale dává mnohem větší šanci na mírnější průběh nemoci a na menší následky. Relativně nízká proočkovanost způsobila na konci listopadu a na začátku prosince opět zahlcení zdravotního systému a opět došlo k omezení jiné péče a přetížení zdravotníků. A to je možná moment k otázce, co je zodpovědná demokracie.

V obci se opět omezovaly kulturní akce, nekonal se Cyrilometodějský den řemesel, kino se promítalo jenom jednou, nekonal se vánoční koncert a mohl bych pokračovat. Některé projekty se uskutečnily. Hasiči uspořádali dětský den, rybářské závody, uskutečnili drakiádu a zdobili vánoční stromek. Spolek lidových tradic uskutečnil první ročník gulášfestu a postavil betlém u rybníka. Spolek maminek uskutečnil lampionový průvod, v kapličky proběhla posvícenská mše a proběhlo setkání s duchodci s besedou „Jak si zlepšit den“. Za všechny projekty děkujeme a věřím, že rok 2022 bude příznivější.

Obec pokračovala ve výstavbě dočišťovacích nádrží v údolí pod hřištěm. Dílo se podařilo firmě LTM dokončit v říjnu v souladu se smlouvou za vysoutěženou cenu 4.067.554,- Kč. Do jara budeme držet nízkou hladinu vody s ohledem na dobré zhomogenizování hrází. Zde si dovolím připomenout povinnost každého z nás. Řádně pečovat o prvotní předčištění odpadních vod u každé nemovitosti. V oblasti údržby komunikací jsme provedli celkovou opravu příjezdu k rampě u prodejny a sjezdu na hřiště. Obě tyto komunikace utrpěly nadměrným zatěžováním. Oprava byla provedena v hodnotě 329.306,- Kč. Třetím důležitým projektem pro rozvoj obce je zasíťování technickou infrastrukturou pro výstavbu rodinných domků v lokalitě nad rybníkem. Od minulého článku došlo k výběru zhotovitele v podlimitním výběrovém řízení. Vyhrála firma PSK z Chocně se soutěžní cenou 8.377.449,- Kč. S výstavbou začnou v zimních měsících. V lokalitě je devět stavebních parcel, z nichž už osm parcel má svého majitele. Jedna parcela je stále volná v ceně 900,- Kč za m² bez DPH. Pevně věřím, že se nám projekt podaří dokončit bez větších komplikací. S vědomím současné krize přejí

stavebníkům úspěšné splnění svých představ, výborné sousedské vztahy a příjemný život v Oucmanicích. Prodej parcel přinesl pro obec novou povinnost, a to odvádění DPH. Tato skutečnost se odrazí ve službách poskytovaných obcí včetně provozování dalšího projektu, který realizujeme. Jedná se o klubovnu na hřišti. Podařilo se dokončit přípravné fáze. V soutěži na zhotovitele vyhrála firma Stavby DZ s vysoutěženou cenou 2.443.210,- Kč. Soutěžní cena je bez vybavení a odkanalizování.

Z dalších oblastí ještě vyzdvihnu cíl zlepšování informovanosti. Hlavním tokem informací od nás k vám je prostřednictvím rozhlasu a internetových stránek obce. Současná podoba bezdrátového rozhlasu pochází z roku 1998 a je technologicky zastaralá, ale pořád nejúčinnější zdroj informací. Webové stránky obce jsou moderním zdrojem informací, které obsahují velkou škálu oblastí včetně úřední desky obce. Mezi nejvíc navštěvované rubriky stránek patří aktuality a úřední deska. Problémem je, že na webové stránky se uživatel podívá, jen když má zájem a čas. Z toho důvodu jsme zřídili službu mobilního rozhlasu, který slouží k možnosti zasílat krizové zprávy prostřednictvím SMS a k možnosti zasílat méně důležité informace prostřednictvím e-mailu anebo aplikace. V běžném užívání to funguje tak, že po vložení informace do aktualit anebo na úřední desku obce, přijde informace do telefonu anebo na e-mail. V telefonu je možnost dostat krizovou informaci prostřednictvím SMS anebo si stáhnete aplikaci a v ní obdržíte všechny informace krizové a z úřední desky a z aktualit. Na tzv. chytrém telefonu budete mít ikonku mobilního rozhlasu a při správném nastavení vás telefon upozorní, že jste obdrželi novou informaci. Za mě doporučuji pro majitele chytrých telefonů stáhnout si aplikaci. Je to zajímavá cesta informovanosti, která není závislá na sociálních sítích, tím pádem adresnější a lépe cílená na nás obyvatele obce. K tomu, aby se tato technologie mohla rozvíjet a aby nám sloužila, je potřeba její rozšíření mezi nás. Přihlásit se můžete na webových stránkách obce kliknutím na ikonu „Mobilní rozhlas“ a nebo na odkaz <https://oucmanice.mobilnirozhlas.cz/registrace>.

J. Pavlíček

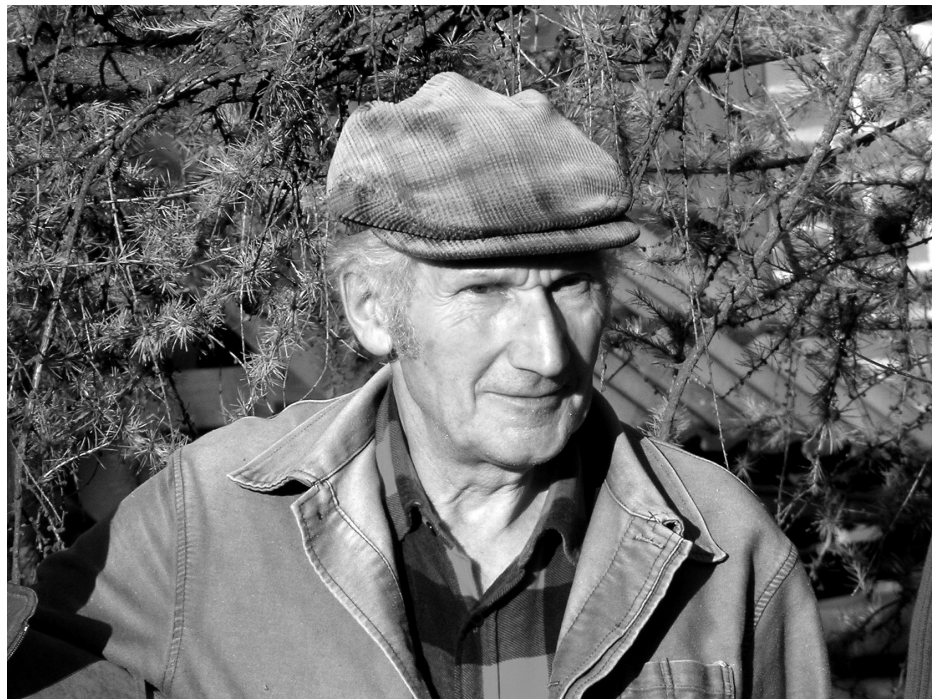

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI OBCE OUCMANICE

V lednu letošního roku zemřel člověk, který obětoval naší vesnici kus svého života. Bohužel, „covidová doba“ neumožnila široké oucmanické veřejnosti se s ním rozloučit. Proto mi dovoluje věnovat mu vzpomínku jako výraz našeho poděkování.

Jaroslav ČERMÁK, dlouholetý tajemník a předseda MNV v Oucmanicích

Narodil se 14. července 1938 v Oucmanicích čp. 25. Vystudoval Střední průmyslovou školu v Chrudimi. Do roku 1994 pracoval jako konstruktér – projektant chlazení ve firmě vyrábějící kompresory v ČKD Chocẽ. Do odchodu do starobního důchodu v roce 2008 pracoval pro zahraniční dánskou firmu Sabroe a později pro holandskou Gea Grasso. V roce 1977 se oženil s Emilií Šolcovou z Oucmanic čp. 17, kam se též přestěhoval. Po smrti rodičů zbourali starou chalupu a postavili nový rodinný dům, do něhož se v roce 1996 společně s manželkou a dcerami Milenou a Jaroslavou přestěhovali.

V roce 1964 byl Jaroslav poprvé zvolen poslancem MNV v Oucmanicích a začal zastávat funkci tajemníka. Z dnešního pohledu mnoha lidem název funkce připomíná politickou funkci. Jednalo se však o funkci spojenou se administrativní správou obce, která byla neuvolněná. Navíc je třeba zmínit, že Jaroslav Čermák nebyl nikdy členem Komunistické strany. Jeho poctivost, pracovitost, odpovědnost a obliba mu zajistily velikou důvěru spoluobčanů nejen za bývalého režimu, ale i v současné době. V roce 1986 byl zvolen předsedou MNV a po revoluci se od roku 1990 stal místostarostou. Pomníků, které jsou spojeny s jeho osobní angažovaností, máme v obci hodně. Mezi nejvýznamnějšími bych jmenoval výstavbu prodejny, obecního úřadu, obecní hospody, kanalizace, chodníků a další. Nesmím zapomenout, že se velmi aktivně účastnil společenského života v obci. Celkem 59 let, až do své smrti, byl členem Sboru dobrovolných hasičů. I v důchodu se stále zajímal o veřejný život a pravidelně se účastnil veřejných zasedání zastupitelstva obce. Svými zkušenostmi celá léta přispíval k rozumnému rozvoji a uspořádání naší vesnice.

Vážený Jaroslave, přijmi naše poděkování. Zůstaneš nám vzorem.

Za všechny spoluobčany, s úctou Petr Marek

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V druhém pololetí roku 2021 oslavili jubilea:

75 let – Pavel Pichner

85 let – Jitka Suchánková.

Zemřeli dva občané, Lenka Fiedlerová a Marie Jiroušková.

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

V neděli 10. října 2021 jsme na obecním úřadě přivítali tři nové občánky, Tomáše Houdka, Benjamína Vícha a Adama Džbánka.

Vystoupení s oucmanickými dětmi nazkoušela paní Iveta Punová. Osvědčil se hudební doprovod na harfu, jejíž tóny všechny děti uklidnily.

Fotografovala paní Míkovcová, takže budou mít rodiny hezkou vzpomínku na tento den.

Dětem i jejich rodičům přejeme hezký život v naší obci.

Milena Čermáková

KAMENNÝ KŘÍŽ S LITINOVÝM KRISTEM

„Pro všechny časy budoucí kamennou poklonu sv. Kříže, kterouž z obecního jmění jsme pořídili a na návsi postaviti dali, že ji vždycky v dobrém stavu držeti a potřebné na ní opravy z obecního jmění udržovati chceme a budeme“.

Tak zapsali zastupitelé obce své jednání dne 19. září 1876. V tomto roce nechali postavit kamenný kříž s litinovým Kristem na návsi. Dokončen byl v roce 1877 včetně zahrádky oplocené dřevěným plotem. Jak zapsal kronikář, kříž stojí na konci planiny za rybníkem, obklopen kaštanovými stromy. Co vedlo obec k postavení poklony, sedm let po dokončení kaple Nejsvětější Trojice? První zapsanou dřevěnou poklonou byl kříž postavený na návsi a vysvěcený 27. května 1753 farářem Václavem Gregorem. Dřevo ale rychle chátrá. Druhý kříž byl po-

staven v roce 1784 na jiném vhodnějším místě na pp. č. 23. Periodicky docházelo k obnovám dřevěného kříže. V sedmdesátých letech 19. století zastupitelé přišli s myšlenkou nahradit dosluhující kříž kamennou stavbou modlitebny, případně kamenné zvoničky. Kaple Nejsvětější Trojice byla vysvěcena 23. května 1869. Dřevěný kříž dosloužil a nová kaple zpočátku nesloužila ke společným modlitbám tak, jak si sousedé představovali. To pomohlo myšlence na obnovení kříže, ale již provedeného z trvanlivějšího materiálu, z kamene. Práce byla svěřena kameníkovi Josefu Kroulíkovi z Říček. Vysvěcení proběhlo 27. května 1877, tedy na Oucmanskou pouť, na svátek Nejsvětější Trojice Boží. Památku tvoří kamenný kříž se Spasitelem (J.N./R.J.), který spočívá na soklíku s nápisem „Otče / proč jsi mě / opustil“. Na něj navazuje podstavec, který se skládá ze dvou částí. Vrchní, menší díl je zdoben reliéfem Panny Marie Sedmibolestné. Spodní část prostého hranolového soklu oddělená profilovanou římsou a pod ní motivem stylizovaných květů je zdobena ze tří stran plastikami svatých a vzadu pak textem. Zepředu vyobrazuje sv. Františka z Assisi (Serafinského) – pravděpodobně odkazuje na původní zvon kaple také zasvěceného tomuto světcí a dnes jsme se k tomuto světcí přihlásili i znakem obce. Z boku se nachází sv. Václav, patron české země a sv. Florián, ochránce před ohněm. Zadní část obsahuje informaci o stavbě „Nákladem občanů a poplatníků obce Ucmanic v roku 1876“. Základnu pro celou plastiku tvoří tvarovaný podstavec, jenž je opatřen vpředu textem „Ejhle lůžko kamenné / Na něm tělo nevinné / Cti Ho duše nábožná Abys byla spasena“. I tento objekt vyžaduje pravidelnou údržbu. Podle známých písemných pramenů se prováděly údržby na památce v letech 1900, 1924 a 1940 a v roce 2002. V druhé polovině 20. století prováděli údržbu kříže včetně okolí dobrovolníci z řad našich spoluobčanů.

Poslední restaurátorské práce byly provedeny v roce 2021. Hlavním důvodem bylo roztržení střední profilované římsy v důsledku koroze na středovém čepu. Provedly se restaurátorské práce na kamenných částech včetně opravy tmele-
ných míst. Po rozebrání litinového Krista byl proveden průzkum. Díky mož-
nosti využití zinkování litiny bylo možné vrátit se k původní povrchové úpravě,
ke zlacení plátkovým zlatem. Pevně věřím, že se nám podařilo prodloužit život-
nost památky a obstát v závazku daném odkazem předků. Restaurátorské práce
provedla firma pana Aleše Košvance z Luže. Cena díla byla 146.625,- Kč a na
této částce se podílel Pardubický kraj částkou 40.000,- Kč.

V souvislosti se sv. Františkem Serafinským – první zvon na kapli koupený v No-
vém Městě nesl jméno sv. Františka Serafinského a odtud se v Oucmanicích slavilo
posvícení 4. října (první neděle v říjnu), také zvané Františkovo. Protože tento ter-
mín vycházel do velkých polních prací, došlo k přesunu posvícení na čtvrtou neděli
v říjnu. Sv. František je patronem ekologie a zakladatelem zvyku stavět betlémy.

J. Pavlíček

CO MOŽNÁ NEVÍME O CÍRKEVNÍM MAJETKU

V roce 2012 byl Parlamentem ČR přijat zákon č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Je to sice už 9 let, ale celý proces majetkového vyrovnání bude trvat až do roku 2042. Nejsme tedy ani v jeho polovině. Toto téma je však stále živé, plné mnohých emocí a také nepřesných informací, a protože jsem měl možnost přímé účasti na přijetí tohoto zákona v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, rád bych se zmínil o souvislostech, které všem občanům nemusí být zcela známé.

Jednání o tomto zákonu bylo velmi emotivní a snaha o korektní vyřešení tohoto složitého problému byla komplikována několika vlivy. Stanoviska poslanců často nevycházela z právního stavu věcí a řídila se tím, zda se dotyčnému církve líbí nebo nelíbí. Dále se argumentovalo tím, že 75 % české veřejnosti s navrácením církevních majetků nesouhlasí. To se později ukázalo tvrzením nepravdivým. Podívejme se však stručně na podstatu vlastnického práva.

Již v římském právu nalezneme statě o vlastnictví. V kostce říkají, že každý má právo vlastnit majetek, užívat jeho plody a užitky a nakládat s ním. Tyto základní zásady vlastnictví se během staletí transformovaly do právních systémů většiny států, nicméně jejich základní filozofie zůstala bez podstatných změn. Dnes je najdeme např. v Listině základních práv a svobod, v Ústavě ČR nebo v našem občanském zákoníku. Na základě všech těchto dokumentů můžeme shrnout, že pokud byl majetek nabyt legitimním způsobem, může jej vlastnit kdokoli a nikdo nemůže být z těchto práv vyloučen. A protože církevní majetek byl v minulosti nabýván stejnými způsoby jako majetky soukromé, korporátní nebo státní, nelze církve v procesu navrácení neoprávněně zabavených majetků pominout. To nakonec konstatoval v roce 2011 i Ústavní soud, a to byl také hlavní důvod pro začátek jednání v roce 2012 v Poslanecké sněmovně.

Účelem zákona nebylo udělat z církve nejbohatší subjekt v zemi. Účelem bylo obnovit právní stav a zajistit odluku církve od státu tak, aby církev své aktivity financovala z vlastních zdrojů, a nikoliv ze státního rozpočtu, jak tomu je částečně dosud. Často, tenkrát i dnes, se objevuje otázka, proč vlastně církev potřebuje majetek. Zde je třeba uvést, že církev se nezabývá pouze pastorační činností, ale historicky provozovala řadu charitativních, sociálních a vzdělávacích činností. Než došlo po roce 1948 k záboru církevního majetku, církve mimo duchovních aktivit provozovaly 19 gymnázií, 22 mateřských škol, 6 vyšších odborných škol, 3 nemocnice, 14 lůžkových hospiců, azylové domy, lázeňská zařízení, domy pro seniory, pečovatelské služby a péči o památky, zejména o 6 683 chrámů a kostelů. Tím významně pomáhá státu

v provozu a zajištění vzdělávací, kulturní i sociální politiky a samozřejmě platí, že kdo chce něco provozovat, musí také něco mít.

Zákon určil navrácení majetku v několika krocích:

- Celkově byl zabavený majetek oceněn na 134 mld. Kč. Majetek dnes existující v hodnotě 75 mld. a majetek dnes neexistující (např. prodaný, zlikvidovaný, demolovaný, neopravitelně zchátralý) v hodnotě 59 mld.
- Majetek existující bude církvím vydán a za majetek, který vydat nelze, bude vyplacena finanční náhrada ve třiceti splátkách.
- Současně se začne snižovat dosavadní příspěvek státu na chod církví o cca 5 % ročně, takže v roce 2030 bude tento příspěvek na nule. Tím nastane odluka církve od státu.
- Stát doplatí zbývajících dlužných splátek za nevydaný majetek a v roce 2042 tím skončí jakýkoliv vztah státu a církví.
- Do této doby musí církve na vráceném majetku rozvinout hospodářskou činnost tak, aby veškeré své aktivity financovaly z vlastních zdrojů.

Velké diskuse se vedly právě o oprávněnosti náhrady za nevydaný majetek. Jiná cesta však nemohla existovat, protože ve všech restitučních zákonech devadesátých let byly tyto náhrady vypláceny jako tzv. náhrada za živý a mrtvý inventář nebo jako náhradní plnění za majetek, který nelze vydat. Pokud by se tak nestalo, došlo by k porušení jedné ze základních ustanovení Listiny práv a svobod, která je součástí právního řádu ČR a sice „rovnosti osob před zákonem“. Ústavní soud by pak nepochybně takové znění zákona zrušil.

Vedle církevního majetku však existuje celá řada sakrálních staveb, které v majetku církví nejsou. Jedná se o stavby jednak drobnějšího charakteru, boží muka, sochy světců nebo kříže umístěné v obcích i ve volné krajině, ale také stavby větší, např. kaple. Jejich staviteli byli většinou občané, často za podpory obcí a většina z nich je proto ve vlastnictví obecním. Těchto staveb se uvedený zákon netýká. Jako příklad můžeme uvést poměrně velkou kapli v Orlickém Podhůří – Říčkách, a hlavně kapli Nejsvětější trojice v naší obci. Naše kaplička byla vystavěna občany v roce 1868 za podpory obce. Dnes je ve vlastnictví obce, která se o ni společně se spolkem Sdružení přátel kapličky pečlivě stará. Díky tomu má naše obec krásnou dominantu, která připomíná i práci našich předků – občanů Oucmanic.

Jistě lze diskutovat o tom, co se mělo udělat v případě navrácení církevních majetků jinak a lépe. Nezvratným faktem však je, že ČR byla poslední zemí v EU s nevyřešeným problémem vztahu k církvím. Křivda neoprávněného odebrání majetku je odstraněna a proces vede k celkovému osamostatnění církví a nezávislosti na státu. Cesta k vyřešení této věci byla velmi složitá a plně na ni platí výrok britského spisovatele a vynálezce Arthura Charlese Clarka: „Pokud najdeš v životě cestu bez překážek, určitě nikam nevede.“

Jiří Oliva

OBECNÍ PRODEJNA HRUŠKA

Obec mnoho let úspěšně čelí celostátnímu trendu zavírání malých prodejen. Tento trend v posledních letech sice citelně slábne, ale stále je jazyčkem na vahách množství tržeb a příspěvek na provoz z obecního rozpočtu.

Naši prodejnu podporuje formou dotace obec i Pardubický kraj, oba po 100 tis. Kč ročně. I přes takto silnou podporu je prodejna s tržbami pohybujícími se řádově mezi 140 až 200 tis. Kč měsíčně na hranici udržitelnosti. Různou měrou to přispívá i k častější výměně vedoucích.

Při loučení s tou předchozí Klárou Poláčkovou jsem se zeptal na pár otázek:

Co Vám za ten rok práce v Oucmanicích udělalo největší radost?

Jak mě lidi vřele přijali, zůstali obchodu věrní a přišli si i jen tak popovídat a zasmát se (jsem si vědoma, že jsem strašně ukecaná).

Jakou vidíte největší slabinu v udržení prodejny v Oucmanicích a jak jí čelit?

Jako všude na malých prodejnách je to nedostatek zákazníků (může za to i otevírací doba, ale ne tak zásadně). Někteří chodí nakupovat kompletní nákup, ale bohužel většina jen to, co zapomenou, a přitom si myslím, že ceny jsou celkem v pohodě ve srovnání s „obchodákem“.

Co by mohla obec zlepšit ve vztahu k prodejně?

Myslím, že obec se snaží maximálně, pokud byl nějaký problém, vždy byl vyřešen bez komplikací.

Lze vůbec zvládnout provoz v jednom člověku s částečnou brigádnickou výpomocí bez zapojení Vaší rodiny? Zatím se mi totiž zdá, že je to velice častý jev u vedoucích naší prodejny.

Myslím, že je to jen v organizaci, mojí oporou jsou moje dvě děti. Ostatní rodina bohužel nefunguje. Mám ještě jednu práci, a i tak se to dá na nějaký čas zvládnout (bohužel pro mne je neúnosné dojíždění 70 km za den).

Na závěr Vám chci moc poděkovat za udržování prodejny ve skvělé kondici a rok práce, skoro se mi chce říct pro obec. Ať se vám v budoucím zaměstnání daří alespoň jako u nás.

Děkuji za Váš zájem. Moc se mi tu s Vámi líbilo, ale je čas na další krok. Myslím, že se občas uvidíme, u Hrušky zůstávám jako brigádník, tak když bude potřeba, zaskočím. Přeji ať se Vám všem daří a zachovejte prodejnu i obsluhu přízeň.

K mému milému překvapení se stala novou vedoucí prodejny Soňa Vacková, a tak věřím ve světlé zítřky našeho obchůdku, protože i nadále bude ve skvělých rukou, stejně jako za Zdeny Jiráskové a Kláry Poláčkové.

Jakub Robenek

KARAVANY V OUCMANICÍCH

Máme to štěstí každý rok cestovat pár týdnů v rodinném obytném voze po krásách naší vlasti. Vlastně nás nikdy nenapadlo takto překročit hranice, jelikož si myslíme, že naše děti by měly poznat nejprve to u nás. To, co je naše.

Každému přeji poznat tu volnost cestování s kompletním zázemím za zády. Jenže není vše tak jednoduché. Pokud nechcete parkovat v přeplněném kempu bez soukromí, musíte hledat vlastní místo někde na samotě u lesa. Takové místo by mělo být nejen krásné, ale také nejlépe s povolením majitele pozemku.

Projekt bezKempu naše rodina přivítala s otevřenou náručí. Spousta pozemků, které pronajímají přímo majitelé a podle názvu bez davu lidí, s povolením majitele a často včetně sociálního zařízení a hygieny. Na stránkách bezKempu si můžete vybrat cestu za vínem, na hory, o samotě, na farmu, pro rodinu či pro rybáře.

Při pohledu na nevyužitou travnatou plochu na hřišti v Oucmanicích mě napadla myšlenka nabídnout také obecní pozemek a tím ukázat cestovatelům nejen místo odpočinku, ale také krásu naší obce a okolí. Druhotná byla výhoda využití již tak opomíjené obecní hospůdky a obchodu. Nápad se mi podařilo prosadit u zastupitelstva obce a mohl jsem začít s propagací.

Podpořil nás také Přemysl Šrámek z České televize, který již dříve natáčel dokument o vzniku místního Kinosálku. Oslovil mě ohledně reportáže na téma Krajské dotace určené na vznik nových parkovacích míst pro karavany a obytné vozy. Díky našemu pronájmu tří parkovacích míst pro obytné vozy a karavany nejenom propagujeme obec, ale také vyděláváme nemalé peníze. Přikládám tabulku příjmů za rok 2020 a 2021. Předpokládám, že částka za ubytování se bude navyšovat díky výstavbě nové obecní klubovny s možností použití WC a připojení na elektřinu. Nahrává nám také vyšší zájem o tento způsob dovolené a cestování díky dnešní pomatené době. Osobně bych klubovnu otevřel na letní provoz místo naší hospůdky. Přeci jenom budou děti na dohled místního hřiště a posezení včetně občerstvení zde bude lákavé.

Názory našich hostů na obec si můžete přečíst na www.bezkem-pu.cz. Do lupy zadáte Oucmanice a jste na našem pozemku.

Co se týče rezervace a kontroly hosta je systém velmi dobře nastaven. Objednávka se jménem a kontaktem na hosta přijde na e-mail. Před příjezdem Vás upozorní SMS a po odjezdu také. Mimo data příjezdu naleznete také doporučení na hosta od jiných majitelů pozemků. V případě, že host dostane špatné doporučení například za hluk, nepořádek a další, je vyloučen z projektu.

Jan Opat

Přehled plateb za pronájem

Celková částka k výplatě z nadcházejících rezervací **0.00 Kč**

Souhrnný roční přehled plateb

Datum	Příjem platby	Vrazeno hostům / storna	Celkem poplatky bezkempu	Výplaceno v tomto roce vdm
2021	12 230.00 Kč	0.00 Kč	2 447.60 Kč	9 782.40 Kč
2020	4 670.00 Kč	0.00 Kč	974.00 Kč	3 696.00 Kč

VÍKEND V ADRŠPACHU

Činnost Spolku lidových tradic byla pozastavena z důvodu covidových opatření. A tak jsme se my divadelníci těšili na očekávané uvolnění. Již na jaře se zjišťoval volný termín na ubytování na chalupě v Bučnici u Teplických skal. Ten se následně mohl realizovat až poslední týden v září. Čtyři dny pobytu jsme chtěli využít v maximální míře. První polovina využila prodloužené volno již od čtvrtka. Přípravu chalupy zajistili manželé Houdkovi již po poledni. V odpoledních hodinách dorazili Markovi a za tmavé noci a menšího hledání přijela Radka Houdková s dětmi a pejskem.

Večer jsme vyplnili různými hrami a těšili se na páteční příjezd ostatních přátel. Následující dopoledne bylo příhodné vyplnit nějakou procházkou, a tak jsme zvolili okruh stezkou podél řeky Metuje zpestřenou geocachingem, dále na Křížový vrch (nádherný výhled do širokého okolí) a sestupem z vrchu jsme neodolali prohlédnout si Zdoňovské menhiry a kapli sv. J. Nepomuckého, potom scházeli ke vsi Zdoňov a po lní cestou směřovali opět k chalupě, kde nás již očekávala

celá rodina Punových. Odhadem výšlap cca 8 km, bylo potřeba posílnění, a tak padla volba na blízký hotel v Bučnici (Skalní mlýn).

I přes pěkné prostředí však občerstvení nevykazovalo patřičné uspokojení. Po ukončeném pohoštění jsme se shledali s dalšími – rodinou Jana Opata a později přivítali i poslední Suchánkovi.

Vyvstala otázka, co s dalším dnem. Jelikož jsme pobývali v blízkosti skal, nebylo jiné volby než celou sobotu věnovat výletu v tomto prostředí. I přes velkou návštěvnost Adršpašských skal jsme si prostředí velice užívali. Okruh výšlapu jsme opustili u vstupu do Teplických skal. Tam se naskytlá příležitost se pořádně posílnit jídlem a pitím. Zbývalo nám dokončit cestu – asi 3 km k našemu ubytování.

Po náročné procházce následoval odpočinek s drobným pohoštěním. Oddych si děti zpestřily přípravou vafelí a ostatní si pochutnali na párku v rohlíku a grilovaném masu.

Večer byl vyplněn společnou zábavou.

Neděle už nebyla tak zábavná – následoval úklid chalupy a postupný odjezd jednotlivých rodin. Pár přátel se ještě zastavilo na blízkém mytickém Ostašovském vrchu a pak vzhůru domů do Oucmanic.

Celý víkend nám přálo nádherné počasí, a tak potřeba relaxace, uvolnění od všedních starostí a opětovné setkání mezi přáteli, tedy i motivace a odměna po aktivní činnosti (Gulášfest), to vše si myslím bylo k plné spokojenosti naplněno.

*Zbyšek Houdek
Spolek lidových tradic*

MŮJ POHLED NA MIGRACI

Pojďte se se mnou zamyslet nad problémem, který rozděluje naši společnost nejen u nás, ale v celém globalizovaném světě. Je jím problematika migrantů přicházejících k nám za prací, z politických důvodů anebo ze zemí, kde nemají lidé zajištěny základní životní podmínky a umírají hladem.

Než se pokusím zformulovat svůj názor na řešení uvedeného problému, chci vzpomenout na časy, kdy od nás odcházeli lidé za prací a životními jistotami do zahraničí. Ať již to bylo především období druhé poloviny 19. století, známé vystěhováním mnoha rodin do Ameriky a Ruska. Nebo druhé poloviny 20. století, kdy lidé emigrovali z politických důvodů. Nemáme tedy určitou morální povinnost pomáhat dnes lidem z jiných zemí? Druhý můj pohled, a to ještě aktuálnější je skutečnost, že při nedostatku pracovních sil a nechuti našich lidí vykonávat některé práce, bychom bez pracovníků ze zahraničí v některých profesích zkolabovali. Není to jenom oblast stavebnictví, průmyslu a zemědělství, ale i zdravotnictví, kde se bez pracovníků především Ukrajiny, Slovenska a dalších zemí neobejdeme. Nebo příklad z oblasti obchodu a služeb. Chceme-li lacino a dobře nakoupit nebo se dobře najíst, navštívíme vietnamské obchody. Setkávám se vždy s ochotou a vstřícností. Proto i tito lidé a jejich firmy jsou pro naši společnost přínosem.

Určitým nebezpečím, jak se již přesvědčili v některých zemích západní Evropy, jsou běženci ze zemí s jinou kulturou a náboženstvím. Ti se pak dostávají do rozporu se zákony našeho státního uspořádání. S odkazem na osobní svobodu a práva menšin požadují vytvořit životní podmínky bez ochoty a možnosti podílet se na tvorbě hodnot. To je samozřejmě pro nás nepřijatelné. Musíme najít způsob, jak pomoci lidem, kteří jsou ochotni respektovat zákony a pravidla společnosti, do které přicházejí. Tato pravidla zpřísnit natolik, aby více chránila naši většinovou společnost a kulturu. Bohužel, v daleko větší míře bude muset naše bohatá společnost přispívat na chudobu, především v afrických zemích.

Cílem mého zamyšlení je nezobecňovat problematiku migrace a přistěhovalectví. I v naší malé vesničce jsou již našimi spoluobčany lidé jiných národností. Bez pracovníků z Ukrajiny by se velmi těžko zajišťoval provoz na velkokapacitním kravínu. Jsou i tací, kteří se u nás usídlili natrvalo. Chtěl bych všem vzkázat: „*Jsme rádi, že v Oucmanicích žijete, zveme vás k účasti na společenských akcích, zveme vás mezi sebe, ať i vám jsou Oucmanice příjemným domovem.*“

Petr Marek

LAMPIONOVÝ PRŮVOD

V úterý 2. listopadu byl již tradiční lampionový průvod. Vloni díky omezením nebyl, tak jsme byly rády, že letos jsme ho mohly opět uspořádat.

Sraz byl v 17 hodin u zastávky, odkud jsme vyrazili směrem k obecnímu úřadu a obešli jsme celou vesnici. Vyfotili jsme se tradičně u Anděla a naši osvětlenou procházku jsme zakončili v hospodě. Tam byl připravený svařák, sladké muffiny a roztopený gril, takže si ještě většina z nás dala poslední špekáček na ohni v sezóně 2021.

Akce se opět vydařila, počasí nám vyšlo a sešlo se nás hodně. Děkujeme moc za zázemí v hospodě i tatínkům, kteří zařídili svařák a gril.

Doufáme, že příští rok už budeme řešit jen počasí, abychom vybraly správný termín. Takže věříme, že se sejdeme zase v hojném počtu.

*Milena Čermáková
a Jana Lagutinová*

OUČMAŇÁČEK

Již je to třetí rok, kdy jsme se začali pravidelně scházet. Prvních pár dětí už odrostlo a nastoupili k nám nováčci, za které jsem moc ráda.

Od září jsme toho stihli poměrně dost. Jako již tradičně jsme šli pod Sudislav na kaštiny, na vycházku do lesa a také jsme vyráběli z listů obrázky. A protože se letos Martině Robenkové urodilo spoustu dýní, dostaly děti příležitost si je samy vydlabat. Se souhlasem správce jsme s radostí využili prostory na Paletě. K dílu přiložili ruce i někteří nadšení rodiče a i díky tomu vznikly krásné výtvary, které můžete vidět na přiložené fotografii. Na další schůzce si děti vyrobily krásnou lucerničku, se kterou mohly vyrazit na lampionový průvod. Následovalo ještě další tvoření, hraní a diskotéka v kostýmech. Děkuji všem rodičům, kteří se zapojili ☺.

Všem přeji hlavně pevné zdraví, trochu optimismu a také úsměv, který nám teď často chybí. V novém roce na viděnou.

Iveta Punová

SKAUT TÁHNE I OUCMANICKÉ DĚTI

V Brandýse nad Orlicí mají naše děti možnost navštěvovat řadu kroužků, většina je nějakým způsobem propojena se školou. Máme tady ale i silné středisko skautů a skautek. A protože můj syn Mikuláš do něj chodí moc rád, využil jsem možnost popovídat si s jeho vedoucím Petrem Stejskalem zvaným Kaprad'.

Dá se skautství zdědit?

V mé rodině to tak nefunguje. Táta nebyl skaut, mladší syn toho nechal brzo a starší do 19 let pomáhal a teď si našel holku, takže už taky nepomáhá. Ke skautství se děti dostanou spíš přes partu, kamarády, nebo potká někoho ze starších roverů a vidí, že třeba jde s batohem a dokáže přespat ve sněhovém záhrabu, nebo že třeba nosí starým lidem obědy nebo že zpívá pod okny starým lidem, že čistí studánky, a když ho tohle chytne, tak ho tady rádi přivítáme. V té partě čistíme potoky, lesy, studánky společně a pak už se to rozjede.

Rover je dospělý skaut?

Mikuláš je vlče, vlčáci jsou hraví, hrají si, kočkují se, všechno je zajímavé, to je do nějakých 11-12 let. Pak se z nich stávají skauti – z anglického scout, tj. průzkumník, zvěd. Původně to byl začátek vojenství, ale zjistilo se, že když jsou kluci v partách a soutěží spolu v týmu, třeba modrá parta proti červené, že dokáží neuvěřitelné věci. Přežijí na ostrově, udělají si vor, ... zkouší překonávat sami sebe. To je skaut asi do 15 let. Pak následuje rover, tj. poutník, průvodce, holky jsou rangers nebo guides, tj. průvodce. Tady je to už zaměřeno na službu, putování, duchovno, poznávání sebe sama, někdo je introvert, nesnese tým, ale pomůže nám, že přijede na tábor, spí si stranou, vykope jámu pro latrínu, a pak se toulá po horách, je to takový poutník. Nebo jsou roverské kmeny, kde se setkáváme, chodíme třeba Beskydy, spíme pod širákem nebo třeba v záhrabu, prostě nás to baví být v těch horách a u toho si povídáme o rodinách a životě.

Vy jste tedy v Brandýse služebně nejstarší?

Nejstarší je můj strýc, bývalý tajemník pan Šebetka, ten je ročník 1952, mně je 46 let.

Jak se dostane skautské jméno? Vaše je Kaprad', že?

Buďto je to nějaký příběh. Třeba Žabák, nevím, jestli skákal a dělal žabáky nebo bránil žabičku, tak mu tak kamarádi začali říkat. Jeden kamarád se jmenuje Smrček, to jsem vymyslel já, protože na Stvořidlech na Sázavě šel v sychravém počasí z horké sprchy a stály mu chlupy na rukou a nohou, a vypadal jako smrček.

Takhle se získávají. Někdo je ukecanej, tak má přezdívku Kecka, další Cvrček, jak pořád cvrliká.

Jak jde skauting skloubit s prací? Slyšel jsem, že je vás tady 90.

To je nás celkem, ale ne vždycky jsou tu v pátek všichni. Pak jsou ještě OLD skauti, to je třeba ten zmíněný Žabák, je mu skoro 70 let a taky nám pomáhá, třeba zítra máme na srubu brigádu, zajistí nám některé věci nebo pravidelně seká trávu. Pomáhají také skvělé ženské, někteří rodiče a hodně kamarádů. Celkem včetně nás, kteří se staráme o děti, je nás tady 90.

Prožil jsem si v dětství nádherný chvíle pod hvězdama, a třeba když jsme minulý týden dělali stezku odvahy, vzpomíná se na to. S Lukášem putujeme po horách a sportujeme a kamarádíme se už 40 let. Nevím, co nás tady drží, neumím to definovat. Chceme asi aby ty děti, zažily to, co my. Myslíme si, že je to dobrý. A když pak plavete v řece a víte, že jste ji s kamarády uklidili od pneumatik, mikrovlnných trub a plastů, je vám tam dobře. Myslím, že je to dobrý, že tohle prostředí, kde žijeme a potoky a lesy, že je pomáháme vyčistit a vysázet stromy.

A nejmenší děti byste pozval na co?

Když jsme měli málo dětí, tak jsme dělali náborů. Hráli jsme s nimi hry, udělali jsme pro ně odpoledne, střídali jsme z luku, bylo tam indiánství, dobrodružství, sranda, učení se hrou. Jsme výchovná organizace, kam děti mohou chodit dobrovolně. Jsme si vzájemně kamarády. Neučíme kluky tesařinu, my jim řekneme, ať třeba postaví kostru kuchyně na táboře a oni si seženou informace v knihách nebo třeba na YouTube, jak dělat vazby, nebo mu to ukážeme my, když chce, ale ty starší už nechtějí moc radit, takže to jde samo.

Třeba v roce 1990 nás bylo 150, tehdy jsme mnoho zdědili od skautů z 1968, v ČR nás je asi šedesát sedm tisíc skautů. Největší boom byl v 90. roce, kdy se to obnovilo, protože po roce 1969 to bylo zakázané a ti, co zažili Pražské jaro a první tábory, tak nám to chtěli předat. Jednu chvíli nás bylo velmi málo, já měl na táboře třeba jen šest skautů a pět vlčat, 2011 byl takový kritický rok. A teď jdeme pořád nahoru, až moc, když máte třeba 28 vlčat ve dvou lidech uhlídat a jste u řeky nebo na raftech, tak už je to moc. Potom jsou kluci, kteří si neumí ve vysokém věku zavázat tkaničky u bot, nejsou soběstační, neumí si udržet pořádek. Někteří kluci mají třeba nějaké šrámy na duši, třeba po rozvodu a v rodinách. My to potom vidíme na táboře a kluci pod hvězdami říkají, že nemají úplně snadný život. Ale vzájemně se podporujeme a jsme spolu...

Plánujete nějaké spaní na Vašem srubu?

Teď jsme ho právě zabezpečili, uhnily asi dva nosné sloupky, měli jsme pět brigád a teď ještě podlahu a pak bychom chtěli, pokud nebude covid. Děti budou plnit své úkoly, odborky, namažou svačinu, rozdělají oheň. My je to nebudeme učit,

my jim jen řekneme, že někdo rozdělá oheň a jiný naštípe dříví. Pomůžeme, ale hodně činností je necháváme dělat samotné. Nebo jinou práci, postarání se o sebe, o kamarády, rozdělení se, otevření konzervy, namazání chleba.

Vnímáte pozitivní zpětnou vazbu z okolí? Přijde mi, že skauti jsou takoví spojovači.

To bych neřekl. Někdy se pomlouváme i sami mezi sebou. Nejsme dokonalí, čistí, máme sice ve znaku lilii, což je symbol čistoty, ale já nejsem dokonalý, mí kamarádi nejsou dokonalí, takže to není snadné, nejsme žádní „vyvolení“. Jsme normální lidi z masa a kostí dělající chyby, ale snažíci se, protože máme ty vaše kluky rádi, v dobrém slova smyslu, tak se snažíme dát jim to dobré a věříme, že když nám bylo dáváno, že máme dávat i my a ono to nějak pokračuje samo.

Třeba v roce 1992 se těch 150 lidí roztrhlo na dvě půlky, jedni postavili srub a druzí byli tady. Můj kamarád šel s druhou partou, já zůstal tady. Ale máme skautský zákon, a to je nějaký ideál, ke kterému se i my dospěláci snažíme přiblížit. Já to desatero porušuju denně, ale je to dobrý desatero. Například: Skaut je pravdomluvný. A vy máte manželce říct úplnou pravdu a víte, že ji můžete ranit nebo rodičům, kamarádovi, někdy se přiznám, že čistou nebo úplnou pravdu nemluví. Jen se dost snažím...

Kolik chodí oucmanických dětí?

Dva kluci, dvě holky. Kluci vlčata a holky světlušky.

Jakub Michalec, Mikuláš Robenek, Mariana Punová a Rozárka Opatová.

Moc Vám děkuji za hromadu práce odvedené pro přírodu, kamarády a veřejnost a věřím, že Váš kroužek bude navštěvovat s radostí řada dětí z Oucmanic.

Jakub Robenek

Zákon skautů:

- 1) SKAUT je pravdomluvný
- 2) SKAUT je věrný a oddaný
- 3) SKAUT je prospěšný a pomáhá jiným
- 4) SKAUT je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta
- 5) SKAUT je zdvořilý
- 6) SKAUT je ochránce přírody a cenných výtvorů lidských
- 7) SKAUT je poslušný rodičů, představených a vůdců
- 8) SKAUT je veselý a myslí
- 9) SKAUT je hospodárny
- 10) SKAUT je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích

OD HASIČŮ

Rok nám opět končí a já bych Vás chtěl informovat, co se v posledním půlroce dělo u hasičů.

Po prázdninách jsme začali dětským odpolednem, které se konalo 4. září, za krásného počasí se sešlo 28 dětí s rodiči. Kvůli stavbě rybníčků se musela trasa upravit, zkrátit. Na trase bylo 5 stanovišť, které si vzali na starost Iva Michalcová, Jiří Krška, Josef Hlávka, Jana Minářová a Jan Džbánek s Krškou Jakubem. O pohoštění se postaral Jakub Pavlíček, fotil Krška Jiří ml. Akce se myslím vydařila a byla poslední akcí ve staré hasičské boudě.

V sobotu 18. září jsme se sešli v 9 hodin před boudou, musela se zbourat. Její stav se po letech používání natolik zhoršil, že obec rozhodla o stavbě nové. Sešlo se nás sedm a technika od Pavlíčků. Vše, co se dalo ještě na něco použít ze zařízení, se odvezlo do hasičárny nebo na půdu nad venkovní posezení hospody.

Vše ostatní, co hořelo, skončilo na ohni, který byl pořádný. Jakub trhal boudu na kusy traktorem s čelním nakladačem a pěkně si to užíval. Odpoledne o půl páté se brigádníci sešli ve venkovní části hospody, kde bylo připravené pohoštění, nějaké to pivo a opékali se burty. Poslední účastníci odcházeli chvílku před půlnocí.

Rybářské závody se konaly 25. září od 15 hodin. Za krásného počasí se sešlo se 7 dětí a 4 dospělí, o hodně méně než rok před tím. Občerstvení měl na starost Jakub Pavlíček, ryby měřili a zapisovali Hanka Krausová a Jan Džbánek

Výsledky děti:

- 1 – Mikuláš Robenek – 151,5 cm, 11 ryb
- 2 – Alex Lagutin – 121 cm, 6 ryb
- 3 – Štěpán Ondrušík – 102,5 cm, 6 ryb

Výsledky dospělí:

- 1 – Jaromír Voženílek – 372 cm, 25 ryb
 - 2 – Jakub Krška – 358 cm, 22 ryb
 - 3 – Milan Moravec – 355,5 cm, 23 ryb
- Celkem bylo chyceno 119 ryb v celkové délce 1820,5 cm

Drakiáda se konala na hřišti 23. října od 14 hodin, tentokrát už bez boudy. Bylo chladné a větrné počasí, ale sešlo se hodně dětí i s rodiči, kteří se do pouštění také zapojili. Draci pěkně létali a účastníci se bavili. Kolem patnácté hodiny přišla sprška a polovina lidí nevydržela a utekla domů. Zbytek vydržel ještě tak hodinu a pěkně se bavil. Občerstvení bylo tentokrát hodně zjednodušené kvůli chybějícímu zázemí boudy. Byl pouze čaj a čaj s rumem. Díky tomu, že hodně účastníků nevydrželo do konce, zůstaly jak balíčky se sladkostmi, tak i diplomy. Balíčky se sladkostmi jsme se rozhodli věnovat mládeži na Mikuláše a hned je předali Janu Džbánkovi.

Zdobení vánočního stroměčku se tak jako každý rok konalo první adventní neděli, tentokrát připadla na 28. listopad. Opět nám vše komplikoval všudypřítomný covid a vládní nařízení, proto nebyl punč ani grog a jiné dobroty. Stromek přišlo ozdobit asi 15 dětí s rodiči. Světýlka instaloval s předstihem Josef Hlávka. Bylo pěkné počasí se sněhem a po rozsvícení stroměčku jsme se rozešli domů.

Výroční valná hromada sboru se konala 4. prosince v Obecní hospodě. Celkově malá účast členů se dala díky vládním nařízením čekat, ale pouhých 10 zúčastněných členů bylo opravdovým překvapením.

Turnaj ve stolním tenise jsme neuskutečnili, protože za stále se měnících vládních nařízení, je sázkou do loterie odhadnout, jestli nám to vláda dovolí nebo ne. Všichni doufáme, že se v příštím roce situace už uklidní a naplánované akce budeme moci bez různých omezení uskutečnit. Máme naplánovány tyto akce:
19. březen - Dětský karneval
duben - Pálení čarodějnic
9. - 10. dubna - sběr železného šrotu
25. červen - Dětské odpoledne

Za Sbor dobrovolných hasičů Oucmanice i za sebe Vám přeju v roce 2022 hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a klidu.

Jiří Krška

NEJEN O VELIKÉ VRBĚ

*„Mohla bys napsat o tom, co je z pohledu ochránce přírody v Oucmanicích nej-
cennější“, sdělil mi pan starosta zadání pro tento článek, čímž položil záludnou
otázku, dočista jako král v pohádce sůl nad zlato.*

Jak jen odpovědět. Z hlediska přírody by mohlo být nejcennější to, co poskytuje domov a užitek velkému množství druhů a je tedy nositelem velké rozmanitosti. Z lidského pohledu, je určitě v přírodě cenné to, co nám poskytuje mnoho život-
ně důležitých služeb nebo zdrojů. A obecně je cenné to, co nejde snadno a rychle nahradit. A tohle všechno jednoznačně splňují velké staré stromy. A protože jeden stromový velikán byl před nedávnem v Oucmanicích poražen, chtěla bych tento článek věnovat na památku a poděkování právě jemu. Tedy spíš jí. Veliké vrbě nad strání nad rybníkem.

Tipněte si teď schválně, kolik jí asi bylo let. Přibližná odpověď na vás bude opět čekat ke konci článku. Než se ale dostaneme k naší konkrétní vrbě, pojďme si nejprve povědět pár informací o velkých starých stromech.

Poskytují nám důležité a těžko nahraditelné služby. Například mírní vítr. Také jsou to obří klimatizační jednotky. Když je vedro, tak stínem a transpirací vody

ochlazují okolí. Naopak když se ochladí, větve a listí zafungují jako peřina a zabrání, aby teplo rychle vysálalo ze země pryč. Mírní tedy klimatické extrémy. Stromy chrání i před povodněmi. Obrovská plocha listů zachytí a kořeny nasají velkou část dešťových srážek. Na velkém stromu také ročně přiroste nejvíce dřeva. Každá 1 tuna dřeva, znamená 1,5 tuny oxidu uhličitého (CO₂), které strom odčerpá z atmosféry a na dlouhá léta uloží ve svém těle. Malé stromy uloží uhlíku jen málo, a než se z nich stanou velké, trvá to desítky let. To je důležité si uvědomit zejména v současné době, kdy nadměrné množství CO₂ v atmosféře nepříjemně rychle mění klima. Velké stromy a vzrostlé lesy je třeba obzvlášť chránit.

Zásadní jsou i pro mnoho živočichů. Skoro na každém stromě mohou hnízdit ptáci, kteří si staví hnízda, ale jen velké staré stromy mohou ubytovat i ptáky, kteří hnízdí v dutinách. Nebo netopýry. A tyto staré částečně ztrouchnivělé stromy z krajiny zmizely skoro všechny. Lidem připadají ošklivé, nebezpečné nebo zbytečné, tak se jich zbavují. A s nimi mizí i ptáci. Ztrouchnivělé dřevo starých stromů je také domovem mnoha druhů hmyzu, zejména velkých brouků, jejichž larvy se rozpadlým dřevem živí. Třeba tesaříci, roháč, lesák nebo páchník. Ti jsou proto dnes velmi vzácní. A ztrouchnivělé dřevo umí ještě jedno kouzlo – dokáže nasát (a pomalu odpařovat) obrovské množství vody. Tím, že jsme se v krajině mrtvého dřeva téměř komplet zbavili, krajina je na sucho a teplotní extrémy náchylnější ještě víc.

A za co bychom mohli poděkovat konkrétně vrbám? Za košíky, za pomláзки a za píšťalky. Vrby mají také dlouhou tradici také ve včelařství, pro svůj velmi kvalitní pyl, který obsahuje vysoké procento dobře stravitelných bílkovin. Na vrbách se také vyvíjejí housenky některých druhů motýlů. Poděkujme tedy vrbám také za včely a motýly.

Vrbová kůra obsahuje glykosid salicin, který působí dezinfekčně, snižuje horečku a zmírňuje bolesti. Z vrby bílé (*Salix alba*) byla v roce 1838 poprvé izolována kyselina salicylová a z ní pak v roce 1899 synteticky připraven aspirin (= kyselina acetylsalicylová). Vrbám tedy poděkujme i za acylpyrin.

Co ještě umí vrby? Především růst velmi rychle a skoro všude. Když jsem se vypravila k poraženému kmeni naší vrby spočítat letokruhy, všimla jsem si, že místy byly i víc jak 2 cm široké. To už je pořádně rychlý růst. Z rychle rostoucích vrb se už od pradávna vytvářely živé ploty, nebo účinné větrolamy. Vrby jsou také tradičně využívány ke zpevnění břehů a svahů. Výborně zabráňují vodní i větrné erozi. V novodobém světě slouží vrby podél dálnic jako protihlukové stěny, které navíc fungují i jako lapače prachu a výfukových zplodin. Také je využívána jejich schopnost osídlovat kontaminovanou půdu a stabilizovat znečiš-

těný substrát, tj. čistit půdu i vodu. Akumulují zejména těžké kovy, ale příznivý vliv se ukazuje i při odstraňování organického znečištění, např. po těžbě ropy. Pomocí vzdušného pletiva přivedou kyslík do kořenové zóny, což zajistí lepší podmínky pro růst bakterií, které jsou pak schopny ropu v půdě degradovat. Dalším možným využitím vrb je ozeleňování sídlišť a městského prostředí obecně. I k tomu mají vrby dobré předpoklady vzhledem k tomu, že se velmi snadno množí a jsou nenáročné na výběr půdy. Lze jimi osázet i různé výsypky, haldy, skládky apod. Poděkujme tedy vrbám předem za to, že až po nás v budoucnu na zemi zbude jen spoušť, tak budou nejspíš mezi prvními rostlinami, díky kterým se země zase zazelená.

A teď i pár praktických rad. Velmi dobře známá je i schopnost vrb vysoušet podmáčené půdy. Například na územích postižených malárií, byly vrby ve vysoušování močálů vůbec nejefektivnější. Na to je ovšem třeba dát si pozor na zahradě. Vrba vám stáhne vodu z okolních záhonů, a pokud ji zasadíte blízko studny, tak vypije i vodu ze studny. Vrby u vody tedy vůbec růst nemusí, ony si ji prostě vezmou, ať jsou kdekoliv. Limituje je pouze nedostatek světla. Vrba ráda roste u břehů ne kvůli vodě, ale hlavně proto, že se snaží využít i světlo odražené od vodní hladiny. Ve stínu vám vrba vůbec neporoste.

Vrb je v ČR víc jak 20 druhů a k tomu desítky dalších jejich kříženců. Kdo by

se v tom vyznal. Naše vrba byla snad vrba bílá nebo nějaký její kříženec. Jestli jste jí podle její velikosti hádali víc jak 100 let, tak jste na omylu. Vrby nejsou příliš dlouhověkové stromy. Obvykle se dožívají 80 až 100 let. Já jsem napočítala přibližně 70 letokruhů. Někteří oucmaničtí pamětníci by si snad vzpomněli na dobu, kdy tu ještě nerostla. Naopak naše děti děkují vrbě za to, že si pod ní a na ní mohly hrát.

A ještě něco. Vrby prý mají schopnost navodit věštecké sny a zlepšují inspiraci pro tvorbu. Na to si musím vzpomenout, až si zase budu příště lámat hlavu jak pojmut přírodovědný článek do dalšího zpravodaje. A pokud se vám nechce čekat na příště a něco přírodovědného si chcete přečíst sami, tak tentokrát doporučím knihy, které píše německý lesník Peter Wohlleben. Například jeho kniha Tajný život stromů je plná fascinujících faktů o stromech. A těm z vás, kteří na naučnou literaturu moc nejsou a raději si přečtou dobrodružný napínavý a zcela fiktivní příběh, můžu doporučit román Tobiáš Lollness (autor Timothée de Fombelle). Celý příběh se odehrává na jednom velkém stromě a je to myslím jedna z nejlepších beletrií co jsem kdy četla.

Poděkujme tedy nakonec stromům za papír na knihy, a naší vrbě za její poslední službu, za teplo v kamnech, které někomu předá. Příjemné dlouhé zimní večery s knihou a teplem u krbu přeje Míša Míkovcová.

GULÁŠFEST OUCMANICE 2021

Guláš je původně maďarský pokrm, který se do Uher dostal z Turecka, tvořený nakrájenými masovými kostkami v omáčce z cibule a kořeněné paprikou (zdroj Wikipedie)

Tento pokrm nemá smysl dále představovat, všichni si guláš doma v nějaké podobě vaříme. Raději tedy přejdeme k nápadu ukázat sousedům a kamarádům vlastní guláše tak, jak je máme rádi a trochu si zasoutěžit o ten nejlepší.

Začneme tedy rokem 2017, kdy vznikla myšlenka pozvat kamarády a připravit pro ně posezení u dobrého jídla a pití. A aby se jen nesedělo a neklábosilo u stolu, bylo nutné také všechny zapojit do nějaké té kulinářské činnosti. Však klábosení se zvládne i s vařečkou v ruce. Přeci jen šlo o to se dobře najíst, napít a pobavit.

Nápad tedy zněl sousedská soutěž v kotlíkovém guláši na ohni. Podmínkou bylo zakoupení kotlíkového setu a dobrá nálada všech účastníků. Na zahradě u Opatů tehdy na blátě, ale s úsměvem a díky zapůjčenému stanu od hasičů relativně v suchu, se akce náramně vydařila.

Do soutěže v roce 2017 se zapojili: Smolovi Hemže, Hanusovi Choceň, Vincencovi Oucmanice, Opatovi Oucmanice a Miklasovi Oucmanice. Při tajném hlasování vyhráli Opatovi (možná proto, aby akce pokračovala i další rok 😊).

Následný rok 2018 se nepodařila uskutečnit myšlenka putovního gulášového festivalu a tento rok se tedy využil na přípravu ročníku 2019.

Druhý ročník 2019 se uskutečnil opět na zahradě u Opatů. Výhradně za účasti Oucmaňáků s lépe propracovanými pravidly a příjemným počasím to byl takový TOP ročník. Větší stan, více jídla, více pití a nápadů. Nápady prýštily z každého hlavně večer po ochutnávce

a po zapití vynikajících gulášů. Zde vznikla myšlenka tuto malou rodinnou gulášovou soutěž přesunout na hřiště pro širokou veřejnost. Zde se začal plánovat GULÁŠ FEST OUCMANICE.

Do soutěže se v roce 2019 zapojili: Markovi, Vincencovi, Opatovi, Suchánkovi a Miklasovi, vše Oucmanice. Při tajném hlasování vyhráli opět Opatovi (že by náhoda? 😊)

Rok 2020 měl být rokem prvního oficiálního ročníku Gulášfestu v Oucmanicích. Bohužel konec září byl pod vlivem omezení a obavy z šíření covidu v celé republice. Nakonec jsme tedy byli nuceni první ročník přesunout až do roku 2021.

11. září 2021 byl významný den nejen tím, že uplynulo 20 let od celosvětově známého teroristického útoku na Světové obchodní centrum v New Yorku, ale vznikla nová podoba a snad i nová tradice v Oucmanicích – GULÁŠ FEST OUCMANICE.

Organizaci Gulášfestu si vzal na starost Honza Opatů s dopomocí členů

Spolku lidových tradic. Pro představu, jak takovou akci zorganizovat jsme se jeli podívat do nedalekého Přívratu, kde mají s pořádáním Gulášfestu letité zkušenosti. Tam jsme se i dohodli o zapůjčení kotlíků, aby všichni soutěžící měli pro vaření stejné podmínky.

Jako soutěžící jsme oslovili okolní obce, které se postupně přihlašovaly. Nakonec jsme měli 5 soutěžících: Brežněv Banda z Vysokého Mýta, Hasiči Brandýs nad Orlicí, Motohovada z Cerekvic, Prvovařečky z Oucmanic a Sudislavskou Pohodu.

Kdo se přišel podívat, mohl vidět nejen, jak probíhá příprava kotlíkového guláše na pěti místech najednou, ale i zajímavé kuchařské show v podání foodstylisty Standy Čejchana. Kdo měl hlad, mohl si zakoupit již připravený guláš a zapít dobrým pivem. Kdo měl jen chuť, mohl navštívit stánek „U mlsných koz“ a ochutnat pekařské dobroty, které připravila naše oucmanická děvčata.

Příprava soutěžních gulášů začala ve 12 hod rozděláním ohně pod kotlem a ve 13 hod se začalo vařit. Tři hodiny muselo stačit soutěžícím na vyladění svých gulášů, protože od 16 hod začala soutěžní ochutnávka. Ze tří kil masa (který každý dostal od pořadatele díky pomoci řeznictví Morávků ve Vračovicích) musel každý soutěžící připravit alespoň 70 vzorků. Výsledky byly vyrovnané, doslova o pár hlasů první ročník Gulášfestu vyhráli Hasiči Brandýs nad Orlicí.

Celá akce se velmi vydařila. Ohlasy byly tak výrazné, že už teď se nám hlásí soutěžící do dalšího ročníku. Budeme asi muset rozšířit počty soutěžních družstev. Víc kotlíků = víc vari-

ací chutí = víc gurmánských zážitků. Nakonec musíme poděkovat děvčatům, která nám pomáhala při výdeji jídla, sponzorům, kteří se zapojili do prvního ročníku a v neposlední řadě všem, kteří se podíleli na organizaci této úspěšné akce.

Věříme, že druhý ročník, který připravujeme na září 2022, bude úspěšný a všichni přijdete ochutnat uvařené guláše u nově postavené boudy na hřišti.

Jan Opat a Pavel Marek

POUTNÍK

Po cestě se plahočí zvláštní desetičlenná skupinka tuláků. S sebou táhnou jednu kárku a ženou malé stádečko koziček. Největší poklad má u sebe vůdce, pergamen opravňující nositele k obsazení neudržovaného území za účelem hospodářského zvelebení v majetku krále. Skupinku tvořili dvě děti a mladí lidé plní elánu do budování nového domova. Tam, odkud přicházejí, je dusila nesvoboda a nemožnost se realizovat a žít si po svém. Už jsou na území krále, prošli několika osadami a vystoupali na zvláště hustou tabuli s hustým těžko proniknutelným porostem. Museli být ostražití, les vyhlížel nebezpečně, a přesto něčím přitahoval. Narazili na potůček a u něj dvě chatrče. Rychle se stmívalo, a tak zabušili s žádostí o pomoc. Otevřel stařeček, nerozuměli mu, ještě že funguje posunková řeč. Ukázal jim na nocleh polorozpadlý chlív. Ráno stařeček se stařenkou nabídl zvláštním hostům mléko, trochu chleba a sýr. Skupinka poděkovala a jestli můžou den si odpočinout a drobnou pomocí odplatit mohou. Vůdce celý den po okolí chodil se zvláštním úsměvem. U chatrčí byla malá políčka a louka u vody, jinak lesy. Na severu narazil na hlubokou stráž svažující se k řece, která tekla odněkud z východu. V druhé chatrči taky žili starší lidé a pán lámaně mluvil jejich řečí, prý se naučil na vojenském tažení. Večer u ohně rozmlouvali a pochutnávali si na čerstvě ulovených tetřevích. Zjistili, že to místo nemá jméno a okolní lesy nikdo neudržuje. Poutníci pak dlouho do noci rozmlouvali a mudrovali. Ráno navrhli starousedlíkům, že zůstanou, jim pomůžou a svoje živobytí z okolních lesů vybudou. Sousedi vypadali zaskočeně a že čas rozmyšlení potřeba bude. V době rozmyšlení i ostrá slova padla a cizáky nešetřila. Nicméně po zhodnocení vlastních možností a schopností souhlas dali. Vůdce s úsměvem vydal se na nejbližší správní úřad vybrané místo lokalizovat. Během několika úspěšných let osada vyrostla a vůdce Valczmann byl nejšikovnějším a nejmajetnějším hospodářem. To rozhodlo u královského správce a osadu označil jeho jménem, naše Valczmannice. Dnes tu žádných z potomků Valczmannových není a jen díky názvu nám není cizí.

Tak nějak to možná bylo, nevíme, v kterém roce jméno obce vzniklo. Pro nás je první stopou dar krále Václava II. Cisterciáckému klášteru ve Zbraslavi, dávány některými historiky do souvislosti s vraždou Závíše z Falkenštejna.

J. Pavlíček

VÝZVA SPOLUOBČANUM

Máme pěknou vesnici, přibýlo míst zvláštního významu. K již dlouhodobě existujícím jako prostor kolem kapličky, křížku, autobusové čekárny, dětského hřiště, před obecním úřadem a hasičskou zbrojnicí vznikly v minulých letech další. Prostor u vodárny, u anděla na horním konci obce, odpočívadlo „Stezka korunami stromů“, dřevěné a kamenné sochy umístěné na veřejných místech.

Přiznám se, že mám upřímnou radost, že jsme si zpříjemnili naše životní prostředí. Přemýšlel jsem, co bychom mohli udělat pro zlepšení údržby a úpravy. Aby nebylo jen na panu starostovi a „oučmanických technických službách“ tyto práce stíhat, ale že nás možná bude více, kteří by byli ochotni pomoci. Touto cestou jsem se rozhodl oslovit sousedy, ať již velké nebo malé, s návrhem, že založíme „Okrašlovací spolek“. Rozsah práce bychom stanovili až po zvážení možností a počtu členů.

Vyzývám tedy dobrovolníky, ochotné pro prostředí obce něco navíc udělat, přihlaste se mi na tel: 603 858 124, nebo mail, či osobně nejpozději do konce února 2022. Bude-li nás alespoň 5, půjdeme do toho.

Petr Marek